

BIJLAGE 2

Verslag van gehoor van verzoekers, gehouden op 28 juni 2006 in het kader van het onderzoek naar de presentatie van ex-asielzoekers,

Aanwezig:

mr. F.J.W.M. van Dooren, Substituut-ombudsman

mr. K.E. Hendriksen, onderzoeker (verslag)

De heer R.G., verzoeker

Mevrouw S.G., verzoekers echtgenote

Dochter N.G, verzoekers dochter, gedeeltelijk optredend als tolk

De heer mr. J Groen, verzoekers advocaat

Voorafgaand aan het gehoor deelt de Substituut-ombudsman mee dat het gehoor wordt opgenomen als controlemiddel achteraf. De Substituut-ombudsman legt aan verzoekers uit dat zij in de gelegenheid worden gesteld hun klacht mondeling toe te lichten aan de hand van vragen die hij zal stellen. Ook legt de Substituut-ombudsman uit dat de betrokken IND-ambtenaren reeds zijn gehoord en dat verzoekers het verslag van dat gehoor via hun advocaat zal worden toegezonden. De Substituut-ombudsman zegt dat hij tijdens dit gehoor nadere vragen zal stellen naar aanleiding van hetgeen de IND-ambtenaren hebben verklaard.

Verzoekers verklaren - zakelijk weergegeven - het volgende.

Verzoeker:

Bij de presentatie aan de Azerbeidjaanse consul op 6 oktober 2005 in het UC Rotterdam waren aanwezig: een beveiligingsman, een man van de IND, de heer K., een (Russisch/ Nederlands sprekende) IND-medewerker en de consul.

De opstelling was zo dat ik aan een tafel zat met de consul, een IND-medewerker aan het einde van de tafel en IND-medewerker schuin achter mij.

De kleur van die dossiers was roze/oranje. De consul had een dik dossier. Dit was veel dikker dan de twee mapjes met papieren die u laat zien, de presentatiesetjes zoals u dat noemt. De heer K. had ook een dik dossier bij zich.

Dochter:

Op een stoel buiten de presentatieruimte lag een stapel dossiers van de IND. De heer K. nam daar het dossier af van degene die aan de beurt was en liep daarmee naar binnen.

Verzoeker:

U laat mij het IND laissez-passer dossier zien en houdt mij voor dat de IND-medewerkers hebben verklaard dat dit dossier nooit ter inzage wordt gegeven aan de consul en dat zij ook niet beschikten over het asiendossier. De consul stelde echter vragen met kennis uit mijn asielinterview. Hij moet kennis hebben gehad van mijn asiendossier, want hoe kon hij anders weten waar ik gewerkt heb. U vertelt mij dat op het zogenaamde voorblad (in het laissez-passer dossier) gegevens stonden, waaronder van mijn werk en dat aan de consul ook een kopie was verstrekt van mijn werkboekje van het ministerie van Defensie te Bakoe. Dat werkboekje heb ik aan de IND gegeven. Ik ben er zeker van dat de consul kennis had van mijn asiendossier. De consul zei ook dat ik veel te veel had verteld aan de IND in mijn asielinterview. De consul had stukken uit het asiendossier gezien en daaruit stelde hij vragen. Hij had alles, hij had ook de in het Russisch gestelde verklaring van mijn ziekenhuisopname welke ik in de asielprocedure aan de IND had overgelegd. Hij liet die medische verklaring ook aan mij zien. Die verklaring was niet nodig om mijn afkomst te weten te komen.

Advocaat:

Verzoekers kwamen na de presentatie op mijn kantoor. Verzoeker vertelde mij dat de consul op de hoogte was van zijn mishandeling en dat hij wist dat daarbij een politiechef, een broer van zijn collega-consul te Berlijn, betrokken was. Verzoekers verklaring hierover stond in zijn asielrelaas, dus de consul moet dit hieruit hebben.

Verzoeker:

Ik denk niet dat de consul informatie op een andere manier heeft verkregen of dat hij in Azerbeidzjan navraag heeft gedaan. Hij heeft meer te doen dan mijn zaak. U zegt mij dat volgens de IND-medewerkers de consul geen asiendossier heeft gekregen en dat zij zelf dat asiendossier evenmin hadden. Ik houd vol dat de consul het asiendossier had. Ik ben bekend in Azerbeidzjan en bij de consul.

Advocaat:

De consul, een hoffelijke man weet ik uit telefoongesprekken met hem, kan hierover een vraag voorgelegd worden.

De Substituut-ombudsman merkt hierover op dat het hem bezwaarlijk lijkt om aan de consul vragen te stellen over verzoeker, omdat de consul daaruit zou kunnen afleiden dat verzoeker asiel heeft aangevraagd.

Verzoeker:

Het presentatiesetje dat u mij laat zien is slechts enkele pagina's, maar de consul had een dik dossier voor zich. Ik kon in zijn dossier kijken, want ik zat tegenover de consul en de afstand was niet groot; we zaten aan dezelfde tafel. Ik kon precies zien wat hij schreef. Ik zag ook blaadjes in het Nederlands van mijn interview, terwijl de consul alleen Engels spreekt.

De consul was heel rustig en beleefd.

De consul haalde nog een stuk uit het dossier en vroeg of ik dat ook had ingeleverd. Ik had mijn werkboekje van mijn werkgever Defensie aan de IND gegeven. De medische verklaring in het Russisch, waarover ik hiervoor sprak, komt uit het asiendossier. Ik geloof de IND-medewerkers niet,

vertrouw ze niet, als zij hebben gezegd dat zij die medische verklaring niet aan de consul hebben gegeven.

De consul heeft mij niet het formulier met de vingerafdrukken laten zien.

Dochter:

Toen ik in 2002 vertaalde bij een interview van mijn vader bij de IND te Zevenaar, heb ik daar een dossier gezien met daarop de naam R.G. Het was een dik dossier. Eenzelfde dossier met de naam R. G. had de IND bij de presentatie. Ik herkende dit dossier. Ik weet zeker dat dat het asiendossier was. U houdt mij voor dat de IND-medewerkers hebben verklaard dat zij het asiendossier niet hadden, maar dat geloof ik niet. Het was voor hen niet zo moeilijk om dat dossier te krijgen.

Advocaat:

De IND kan belang hebben bij het overleggen van het asiendossier. In een andere zaak heb ik van de consul begrepen dat hij instructies had uit Bakoe om uitdrukkelijk naar het asiendossier te vragen. Ze wilden precies de politieke achtergrond van de betrokkenen weten, anders werden er geen laissez-passers verstrekt. De consul moest hierover terugrapporteren.

De door verzoeker ingeleverde medische verklaring, het originele stuk, was afkomstig van de polikliniek waar hij was behandeld in verband met zijn mishandeling. Het ligt niet voor de hand dat de consul dit stuk bij het betreffende ziekenhuis zou hebben opgevraagd.

De familie was erg overstuur toen zij na de presentatie bij mij op kantoor kwamen. Het hele politieke verleden van verzoeker was doorgenomen, vertelden zij. Het is niet mogelijk dat de consul dat kon doen aan de hand van de enkele pagina's die volgens de IND-medewerkers aan de consul zijn overgelegd.

U houdt de verklaring van de heer K. voor. Als de IND-medewerker zou erkennen dat hij de consul inzage zou geven in het laissez-passer dossier, dan wel dat hij de medische verklaring van verzoeker aan de consul had gegeven, dan zou dat gevolgen kunnen hebben voor zijn betrekking.

Verzoekster:

Het klopt dat mijn meisjesnaam een Armeense naam is. Het is dan ook niet vreemd dat de consul dit wist. Ik ben echter nooit in Armenië geweest, ik ben in Azerbeidzjan geboren en ik spreek geen Armeens.

Substituut-ombudsman:

Het verslag van dit gehoor zal aan de advocaat worden toegezonden voor correctie en/of aanvullingen, waarna dit na ondertekening door verzoekers aan de IND-medewerkers voor reactie wordt voorgelegd. Ook de vastgestelde verslagen van de gehoren van de IND-medewerkers worden voor reactie meegezonden aan de advocaat.

BIJLAGE 3

Verslag van gehoor van verzoekers gehouden op 30 juni 2006 in het kader van het onderzoek naar de presentatie van ex-asielzoekers,

Aanwezig:

Mr. F.J.W.M. van Dooren, Substituut-ombudsman

Mr. A. Tio, onderzoeker (verslag)

De heer R.I., verzoeker

Mevrouw G.I., echtgenote van verzoeker.

Voorafgaand aan het gehoor deelt de Substituut-ombudsman mee dat het gehoor wordt opgenomen als controlemiddel achteraf. De Substituut-ombudsman legt aan verzoekers uit dat zij in de gelegenheid worden gesteld hun klacht mondeling toe te lichten aan de hand van vragen die hij zal stellen. Ook legt de Substituut-ombudsman uit dat de betrokken IND-ambtenaren reeds zijn gehoord en dat verzoekers het verslag van dat gehoor zal worden toegezonden. De Substituut-ombudsman zegt dat hij tijdens dit gehoor nadere vragen zal stellen naar aanleiding van hetgeen de IND-ambtenaren hebben verklaard.

Verzoekers verklaren, zakelijk weergegeven, het volgende:

Verzoekster:

Op 1 december 2005 werd ik gepresenteerd bij de consul van Azerbeidzjan, in het Uitzetcentrum te Rotterdam. Ik werd als eerste gepresenteerd, daarna mijn man. Mijn afspraak was 10.00 u, maar ik moest tot ongeveer 15.00 u wachten tot ik aan de beurt was. Ik moest alleen naar binnen. Mijn kind had ik buiten bij mijn man gelaten, in de wachtruimte. Er waren twee IND-ers, een man en een vrouw, en de consul. Ik was bang. Voordat ik de gehoorruimte binnenging, zag ik dat degene voor mij geboeid werd weggevoerd. Toen wij jaren geleden asiel in Nederland vroegen, werd ons door de IND gezegd dat alles binnenskamers zou blijven. Maar dat was niet zo.

Ik zag veel documenten liggen op de tafel van de consul. Hij vroeg naar mijn meisjesnaam. Ik zat tegenover de consul, zoals u nu tegenover mij zit, en aan de zijkant zaten de IND-ers.

Ik zag niet precies welke documenten de consul op tafel had liggen. Wel zag ik mijn 1e gehoor op tafel bij de IND-ers liggen. En diezelfde documenten zag ik ook bij de consul op tafel liggen.

De Substituut-ombudsman laat verzoekers de presentatiesets en de inhoud daarvan zien, zoals die door de IND-ers aan de consul zouden zijn toegezonden/overgelegd.

Verzoekster verklaart voorts: wat de consul op tafel had liggen zat niet in een map. Het eerste gehoor lag op de tafel van de IND-man.

Als u zegt dat de IND aan u heeft verklaard dat zij geen asielgerelateerde informatie aan de consul hebben gegeven, dan geloof ik de IND niet. Bovendien kan de consul ook aan de IND vragen wat de reden is waarom wij in Nederland zijn. Dan moet de IND toch daarop antwoorden?

Ik kan niet bewijzen dat de IND asielgerelateerde gegevens aan de consul heeft verstrekt. Maar het eerste gehoor lag op de tafel van de consul. En hij vroeg naar mijn meisjesnaam, daar was verwarring over. Ik geloof niet dat de IND geen asielinformatie aan de consul heeft doorgespeeld.

Na afloop wilde ik graag naar mijn kind toe. Ik was bang om geboeid te worden, zoals ik zag bij een ander iemand die vóór mij werd gehoord. Van een bewaker moest ik echter in de wc wachten. Het was mij niet duidelijk waarom. Ik moest daar vijf - zes minuten wachten. Daarna mocht ik eruit. Ik wilde naar mijn kind, maar die zag ik niet in de wachtruimte. Het bleek dat mijn man samen met het kind inmiddels de gehoorruimte was ingegaan.

Verzoeker:

Tijdens mijn presentatie vroeg de consul hoeveel jaar ik in Nederland was. Toen ik een brief van mijn advocaat aan de IND-ambtenaar wilde geven, en ik opstond uit mijn stoel, maande de bewaking mij dringend terug in mijn stoel. De consul vroeg: wat doen jullie hier in Nederland? Hij keek boos. Hij zei: ik moet dit onderzoeken. Jullie komen meer vertellen. Vertel mij meer, vertel mij alles. Toen deed hij zijn hand bovenop de stapel documenten, zei wat in het Engels tegen de IND-ers, en ging toen koffie halen.

Ik weet zeer zeker dat (de eerste bladzijde van) mijn eerste gehoor zich op de tafel van de consul bevond. Ik zag en herkende het document op het moment dat ik me uit mijn stoel oprichtte om de brief van mijn advocaat aan de IND-ambtenaar te geven. Ik ken mijn eerste gehoor heel goed omdat het een belangrijk document voor me is. Het voorblad ziet eruit als twee kolommen. Met het logo van de IND. Het was duidelijk herkenbaar voor mij. Op een afstand van tien meter zou ik het nog herkennen. Daarnaast viel mij op dat de volgorde van de vraagstelling van de consul dezelfde was als de volgorde van de vraagstelling die in het eerste gehoor wordt gebruikt. De consul keek daarbij naar het gehoor, dat voor hem lag.

Kopieën van mijn paspoort en andere documenten lagen aan de andere kant van de tafel van de consul.

Eerder, toen ik in Brussel was bij de consul, vroeg hij me niets. Maar in Rotterdam begon hij me te bevragen, op een niet vriendelijke manier.

Ik was zelf eerder naar Brussel gegaan om een laissez-passier aan te vragen. Dit omdat we in 2001 een negatieve beslissing van de rechtbank kregen en ik met mijn gezin op straat dreigde te worden gezet.

Later, voorafgaand aan de presentatie in Rotterdam, kreeg ik nog boetes van de vreemdelingendienst omdat ik niet meewerkte bij de aanvraag om een laissez-passier. Ook het COA zei dat we moesten meewerken, anders zouden we uit de opvang worden gezet.

Substituut-ombudsman: eind volgende week zal er een verslag van dit gehoor gereed zijn. Dat zal aan u worden toegezonden, met het verzoek dit, na eventuele wijzigingen/ aanvullingen, getekend te retourneren.

Na afloop van het gehoor verklaarde verzoeker, schriftelijk, ter aanvulling nog het volgende:

Ik ken de consul, de heer H., als een vriendelijke rustige man. De heer H. herkende mij van zijn bezoek aan Brussel. In het kader van het terugkeerproject, was ik zelf al naar Brussel afgereisd om een laissez-passer te regelen. De heer H. was nu geïrriteerd door mij hier tijdens de presentatie weer te zien. Hij had immers al eerder eens voor hem uitgezocht of hij reisdocumenten zou kunnen verkrijgen. De IND was hiervan op de hoogte, zoals blijkt uit bijgaande kopieën van brieven. De heer H. heeft eerst vragen gesteld over de familie, op een rustige toon. Daarna werd hij bozer of geïrriteerder. Hij wilde meer weten over de reden waarom wij hier al zo lang in Nederland waren, en zei onder andere dat wij veel te veel hadden verteld aan de Nederlandse autoriteiten. Ik kreeg hierdoor de indruk dat de heer H. afwist van mijn asielpprocedure en mij deze asielpprocedure verweet.

BIJLAGE 4

Verslag van gehoor van verzoekster, gehouden op 28 juni 2006 in het kader van het onderzoek naar de presentatie van ex-asielzoekers,

Aanwezig:

mr. F.J.W.M. van Dooren, Substituut-ombudsman

mr. K.E. Hendriksen, onderzoeker (verslag)

Mevrouw K., verzoekster

De heer A., verzoeksters partner

Mevrouw P. Scholtes, verzoeksters advocaat

De heer E. Abkarian, tolk in de Armeense taal

Voorafgaand aan het gehoor deelt de Substituut-ombudsman mee dat het gehoor wordt opgenomen als controlemiddel achteraf. De Substituut-ombudsman legt aan verzoekster uit dat zij in de gelegenheid wordt gesteld haar klacht mondeling toe te lichten aan de hand van vragen die hij zal stellen. Ook legt de Substituut-ombudsman uit dat de betrokken IND-ambtenaren, die aanwezig waren bij verzoeksters presentatie aan de Armeense delegatie op 31 oktober 2005 in het UC Rotterdam, reeds zijn gehoord. De Substituut-ombudsman zegt dat hij tijdens dit gehoor nadere vragen zal stellen naar aanleiding van hetgeen de IND-ambtenaren hebben verklaard.

Verzoekster verklaart - zakelijk weergegeven - het volgende.

Het is juist dat ik op 7 oktober 2005 ook ben gepresenteerd aan de Azerbeidjaanse consul.

U houdt mij voor dat de IND-medewerkers hebben verklaard, dat het onmogelijk is dat de Armeense delegatie in het bezit was van mijn IND asieldossier of dat de delegatie kennis hieruit had.

Ik heb met eigen ogen gezien dat de delegatie stukken uit het asieldossier had. Ik ben daar honderd procent van overtuigd.

Bij de presentatie waren twee heren (de Armeense delegatie), een man en een vrouw van de IND en nog een persoon (beveiliging) aanwezig. Ik zat tegenover de delegatie aan een aparte tafel op een kortere afstand dan ik hier tegenover u zit. De IND-medewerkers zaten aan aparte tafels op enige afstand. Het geheel had een L-vorm.

Ik heb gezien dat de delegatie papieren open had liggen. Zij zeiden tegen mij dat wat ik gezegd had tegen de IND leugens waren en dat ik uit Jerevan afkomstig ben. Een van de papieren van de delegatie was een formulier met vingerafdrukken en een papier met mijn foto erop. Er stond op dat ik asielzoeker was. Zij hadden ook andere papieren.

Ik herkende die papieren, omdat ik dezelfde papieren heb uit mijn asielprocedure, waarop stond dat ik het eerste en tweede gehoor heb gehad, en het formulier met vingerafdrukken.

Er waren geen papieren, zoals u het noemt een presentatiesetje, in een plastic mapje. De delegatie had losse stukken.

De Substituut-ombudsman toont verzoekster uit het laissez passer dossier van de IND het 'voorblad' met gegevens van haar, haar overleden ouders en Nederlandse partner en kind, en het formulier met vingerafdrukken, waarop het hokje 'asiel' was weggelakt en 'Rijsbergen' was vermeld.

Ik heb die papieren bij de delegatie gezien.

Verzoekster legt een kopie over van een blad (aangehecht aan dit verslag) met daarop een identiteitskaart met haar foto (bovenste deel) en -volgens latere toelichting- een stappenkaart uit het Aanmeldcentrum (AC);onderste deel).

Ik heb die identiteitskaart en de stappenkaart van de IND gekregen. Dit hoort ook bij de papieren in de asielpcedure.

Ik zat dichtbij de delegatie en ik ben er zeker van dat ik dit papier gezien heb bij de papieren van de delegatie.

Ik heb geen vertrouwen in de IND en ik begrijp niet waarom er geen tolk was om te kunnen controleren wat de delegatie tegen mij heeft gezegd, zodat hiervan bewijs zou zijn. De IND-medewerkers hadden dan kunnen volgen wat er gezegd werd.

De delegatieleden zeiden 'we sturen je terug naar Armenië', 'het maakt niet uit wat je spreekt, je gaat toch terug'. Ze zeiden ook andere onbeschofte en ongepaste dingen, zoals 'doe de groeten aan je overleden ouders' en dat ik allemaal leugens had verteld. Het was alsof ik als een beest werd ondervraagd. Ze zeiden ook, wijzend op de IND-medewerkers, dat die dommen veel mensen die naar Nederland kwamen hebben geloofd en verblijf hebben toegestaan.

Verder vroeg ik aan de IND-medewerkers wat er ging gebeuren. Zij zeiden dat ik mijn probleem met de delegatie moest oplossen.

Als de IND-medewerkers hebben gezegd dat zij geen stukken uit het asioldossier aan de delegatie hebben gegeven, dan wel dat het hokje asiel is weggelakt, dan zullen ze zeggen wat hen het beste uitkomt. Ik heb met eigen ogen papieren uit mijn dossier gezien. Uit lichaamstaal, o.a. oogcontact, bleek een goede verstandhouding tussen de delegatie en de IND. Zij spraken Engels met elkaar.

Advocaat:

De identiteitskaart wordt in het AC door de IND afgegeven. Op de achterkant worden door de IND aantekeningen gemaakt van elke handeling in de (AC-)procedure. Op die manier wordt de procedure in kaart gebracht en bijvoorbeeld aangetekend of een beslissing is genomen.

Het onderste deel van de kopie is mij onbekend, maar heeft te maken met de IND. De aantekening 'TWAMA' (twijfel ama) is niet van Vluchtelingenwerk, alle aantekeningen zijn van de IND. Dit zijn procedure-aantekeningen.

Partner:

De foto op het identiteitsbewijs is de eerste foto die in Nederland is gemaakt bij de IND.

Verzoekster:

Ik kan de originele identiteitskaart overleggen.

Het papier met mijn eerste foto erop had de delegatie. En hoe wist de delegatie dat mijn ouders waren overleden? Ze zeiden dat ik hen moest groeten. Ze zeiden ook dat ik niet uit Nagorno-Karabach afkomstig ben. Ze zeiden dat ik allemaal leugens had verteld. Ze wisten heel veel. Ik denk dat ze mijn asiel-interview hebben gelezen of dat ze op een andere manier gegevens van de IND hebben

gekregen. Het kan niet dat ze alleen gegevens van het 'voorblad' hadden, zoals u mij voorhoudt. Ze zeiden dat ik mijn mond moest houden. Ze hebben mij geen vragen gesteld.

U houdt mij voor wat de delegatie in het Engels tegen de IND heeft gezegd volgens het door de IND-medewerker gemaakte verslag van de presentatie. Maar waarop baseren zij zich dat ik uit Jerevan afkomstig ben. De delegatieleden zeiden ook dat ze wisten dat mijn partner niet de vader van mijn kind is. Ze gaven hierover aan dat de enige manier om te blijven is om te trouwen, want anders zouden ze mij terugsturen. Ze brulden steeds, ze gedroegen zich onbeschoft.

U houdt mij voor dat de IND-medewerkers hebben verklaard dat de presentaties over het algemeen rustig zijn verlopen en zij zich geen gebrul konden herinneren.

Partner:

Ik zat in de wachtkamer en ik hoorde de delegatie schreeuwen tegen mensen in de presentatieruimte. Dit was echt niet normaal. De mensen in de wachtkamer werden bang. En een oude man kwam die ruimte uit met hartkloppingen.

Verzoekster:

De presentatie bij de Azerbeidjaanse consul verliep wel normaal. De consul brulde niet en zwaaide niet met handen, zoals de Armeense delegatie.

Over de situatie van mijn kind heb ik verklaard in mijn asielinterview. Ik geloof zeker dat de IND gegevens over mijn kind aan de delegatie heeft verstrekt. Ik weet honderd procent zeker dat ik de presentaties bij de consul en de delegatie niet door elkaar haal. De consul heeft niets gevraagd over de situatie met mijn kind, ook al houdt u mij voor dat hierover in het verslag van die presentatie aantekeningen zijn gemaakt.

Ik ben ervan overtuigd dat ik asielpapieren bij de delegatie heb gezien. Ik hoop dat ik geholpen kan worden, want ik weet niet wat er met mij zal gebeuren als ik terug moet.

Advocaat:

- op de stappenkaart staat AC, AMA en asielaanvraag
  - op het formulier met vingerafdrukken staat 'Rijsbergen', waaruit duidelijk een asielaanvraag blijkt
  - het hokje asiel is verdwenen en het is duidelijk dat dat is weggelakt
  - de situatie van de vader en verzoeksters kind was een belangrijk onderdeel van haar asielrelaas
  - de Azerbeidjaanse consul had een dun mapje met stukken; de Armeense delegatie had heel veel stukken en dat klopt niet met de verklaring van de IND-medewerkers dat een presentatiesetje, zoals u toont, aan de delegatie is verstrekt
  - uit het verslag van de presentatie blijkt ook dat er meer is gezegd dan verzoekster zich kan herinneren. Zij heeft mij kort na de presentatie tijdens een gesprek op kantoor op 3 november 2005 verteld hoe de presentatie was verlopen en zij kon zich dit goed herinneren. De verklaring van de IND-medewerkers is gebaseerd op herinnering van ruim een half jaar geleden.
  - de presentatie bij de Azerbeidjaanse consul was eerder en daarover kan geen onduidelijkheid zijn.
- De conclusie laat ik aan u.

Substituut-ombudsman:

Het verslag van dit gehoor zal aan de advocaat worden toegezonden voor correctie en/of aanvullingen, waarna dit na ondertekening door verzoekster aan de IND-medewerkers voor reactie

de Nationale ombudsman

wordt voorgelegd. Ook de vastgestelde verslagen van de gehoren van de IND-medewerkers worden voor reactie meegezonden aan de advocaat.

BIJLAGE 5

Verslag van gehoor van verzoekers gehouden op 30 juni 2006 in het kader van het onderzoek naar de presentatie van ex-asielzoekers,

Aanwezig:

Mr. F.J.W.M. van Dooren, Substituut-ombudsman

Mr. A. Tio, onderzoeker (verslag)

De heer A.T., verzoeker

De heer R.T., zoon van verzoeker.

Voorafgaand aan het gehoor deelt de Substituut-ombudsman mee dat het gehoor wordt opgenomen als controlemiddel achteraf. De Substituut-ombudsman legt aan verzoeker uit dat hij in de gelegenheid wordt gesteld zijn klacht mondeling toe te lichten aan de hand van vragen die hij zal stellen. Ook legt de Substituut-ombudsman uit dat de betrokken IND-ambtenaren reeds zijn gehoord en dat verzoeker het verslag van dat gehoor zal worden toegezonden. De Substituut-ombudsman zegt dat hij verzoeker tijdens dit gehoor nadere vragen zal stellen naar aanleiding van hetgeen de IND-ambtenaren hebben verklaard.

Verzoeker verklaart, zakelijk weergegeven, het volgende:

Ik heb eigenlijk twee klachten.

Ten eerste: ik werd door de vreemdelingendienst Heerhugowaard gedwongen een laissez-passer aanvraag te tekenen.

Ten tweede: de Armeense autoriteiten waren op de hoogte van mijn asielaanvraag en van delen uit mijn asioldossier.

Op 18 januari 2006 was ik door de vreemdelingendienst opgeroepen om een laissez-passer aanvraag te tekenen. De dienst zei: als je niet tekent, krijg je problemen zoals het stopzetten van je uitkering, van de verzekering, de opvang, de school. Dus ik was in die zin gedwongen om te tekenen.

Ik ben het er überhaupt niet mee eens dat ik moet worden uitgezet.

Op 10 mei 2006 ontving ik wederom een uitnodiging van de vreemdelingendienst om te verschijnen voor een identiteitsonderzoek. Er werd in de brief niet gesproken over een laissez-passer. Destijds hadden we nog een reguliere procedure lopen. Ons was meegedeeld dat het terugkeerproject was stopgezet om die reden. Daarom gaven we gehoor aan de uitnodiging van de vreemdelingendienst. Bij de vreemdelingendienst kregen we te horen dat het wel degelijk om een laissez-passer aanvraag ging. We kregen weer te horen dat onze uitkering etc. zou worden stopgezet. Dus ondertekenden we het formulier.

Bij die gelegenheid heb ik duidelijk gesteld dat mijn land van herkomst nooit mag weten van mijn asielverzoek. Mij werd gezegd dat dit niet gegarandeerd kon worden.

Over de presentatie op 1 november 2005 voor de Armeense autoriteiten verklaart verzoeker het volgende:

Ik zat tegenover de Armeense delegatie. Er zat zo'n 5 meter tussen. Tussen de Armeense delegatie en de IND, die aan de zijkant zat, zat zo'n 3 meter.

Bij binnenkomst (aan het begin van de presentatie) liet de IND mij een geopend dossier zien met pasfoto's van mij en mijn zoon, met de vraag of wij dat waren (om dit te checken). De mappen die de IND-ers aan de delegatie gaven waren geen doorzichtige mappen. Het waren mappen die leken op de dossiers zoals die bij u op tafel liggen. (Verzoeker wijst op het zaaksdossier van de Nationale ombudsman dat voorzien is van een beige kartonnen map.) Ik kon niet de inhoud van die mappen zien, of hoeveel papieren zich in die mappen bevonden.

De Substituut-ombudsman laat de inhoud van de presentatiesetjes (in de doorzichtige mapjes) zien aan verzoekers.

Verzoeker verklaart voorts:

Ik vraag me af waarom de IND de meisjesnaam van mijn vrouw heeft vermeld. Zij heeft dit zelf namelijk niet ingevuld, ze gebruikt al 20 jaar mijn naam.

De Substituut-ombudsman laat aan verzoeker ook de door de IND gemaakte verslagen van de presentaties zien, en de aantekeningen die de IND-er erin maakte naar aanleiding van door de Armeense delegatie gemaakte opmerkingen ("(-) komt uit Armenië" bijvoorbeeld).

Ook vertelt de Substituut-ombudsman dat de IND-ers aan hem verklaarden dat het hun tijdens de presentatie niet was opgevallen dat iemand van de delegatie een bekende van verzoeker bleek te zijn. Dit vernamen ze pas na de presentatie.

Verzoeker verklaart voorts:

Ik zag enkel de omslag van het dossier, niet de inhoud. Ik kon niet goed zien of de IND zelf nog dikkere mappen bij zich had.

De Armeense delegatie moet wel van mijn asielaanvraag hebben geweten, ten eerste omdat ze spraken over "status". Iedereen weet dat er dan asielstatus wordt bedoeld en geen reguliere verblijfsvergunning. Het kan zijn dat de Armeense autoriteiten zelf bedacht hadden dat ik asiel had aangevraagd. Ik heb er geen bewijs van dat ze dit van de IND wisten. Wel kreeg ik van te voren een folder van de IND, die ik u toon, waarin staat dat de buitenlandse autoriteiten op geen enkel moment geïnformeerd worden over de asielaanvraag.

Ten tweede wisten ze van mijn asielaanvraag af vanwege de meisjesnaam van mijn vrouw. Deze stond enkel vermeld in het asieldossier.

Ten derde omdat ze wisten dat ik drie kinderen heb, waarvan er één niet in Nederland is. We waren met z'n vieren gevorderd om te verschijnen, niet met z'n vijven. Maar toch wisten ze dat ik drie kinderen heb. Dit heb ik enkel ten tijde van mijn asielaanvraag aan de IND verteld.

De Substituut-ombudsman houdt verzoekers voor dat de meisjesnaam van zijn vrouw en de gegevens van de drie kinderen zijn vermeld op een papier dat zich in de presentatieset bevond. Verzoeker verklaart verder:

De Armeense autoriteiten zijn niet dom. Ze weten ook wel hoe het zit. Ik zou het goed vinden als men mij zonder overlegging van enig document zou presenteren, en dat dan wordt bevestigd dat ik Armeniër ben. Maar dat is niet het geval geweest. Het verstrekken van mijn persoonsgegevens is volgens mij in strijd met de Wet bescherming persoonsgegevens.

Ook wisten ze dat ik op het natuurkundig instituut had gewerkt. De persoon uit de Armeense delegatie die mij kende van vroeger had denk ik wel eens met mij samen gewerkt. Of hij kende mij van iets anders, ik was namelijk een redelijk bekend persoon.

Ik heb nog twee vragen: ben ik de enige die hier uitgenodigd was?

Substituut-ombudsman: nee, alle vier verzoekers worden gehoord.

Krijg ik de reactie van de minister nog te zien?

Substituut-ombudsman: ja, misschien niet direct maar in ieder geval bij het verslag van bevindingen, en dan kunt u er ook op reageren.

Er komt eind volgende week een verslag van dit gehoor. Dat zal aan u worden toegezonden, met het verzoek dit, na eventuele wijzigingen/aanvullingen, getekend te retourneren.

BIJLAGE 6

Verslag van gehoor van betrokken persoon/getuige gehouden op 2 juni 2006 in het kader van het onderzoek naar de presentatie van ex-asielzoekers,

Aanwezig:

Mr. F.J.W.M. van Dooren, Substituut-ombudsman

Mr. A. Tio, onderzoeker (verslag)

De heer K., sr. medewerker van de Unit Facilitering Terugkeer (UFT) van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), betrokken persoon/getuige (sr.medewerker sinds 01-01-2006)

De heer N., Unithoofd UFT van de IND, aanwezig op verzoek van de heer K.

Voorafgaand aan het gehoor deelt de Substituut-ombudsman de heer K. mee dat hij als betrokken persoon/getuige de volledige waarheid dient te vertellen en dat de mogelijkheid bestaat dat hij in een later stadium nog als getuige onder ede zal worden gehoord, indien de afgelegde verklaringen daartoe aanleiding geven. Verder deelt de Substituut-ombudsman mee dat het gehoor wordt opgenomen als controlemiddel achteraf.

De heer K. geeft desgevraagd aan dat de heer N. op zijn eigen wens bij het gehoor aanwezig is. Desgevraagd deelt de heer K. mede dat hij geen kennis draagt van de inhoud van de eerder door medewerkers van de IND tegenover de Substituut-ombudsman afgelegde verklaringen

De heer K. verklaarde - zakelijk weergegeven - het volgende:

Ik ben 6 jaar bij de IND werkzaam. Bij de UFT (Unit Facilitering Terugkeer) ben ik 2,5 jaar werkzaam. Sinds de tijd dat ik bij de UFT werkzaam ben verricht ik presentaties. Dit zijn er honderden geweest. Het gaat dan om de landen Servië en Montenegro, Armenië, Azerbeidzjan, Georgië, Bulgarije, Kroatië. Veel presentaties geschieden enkel schriftelijk. Ik spreek Engels, Frans en Duits. Daarnaast kan ik in beperkte mate Russisch verstaan.

Over de algemene gang van zaken bij een presentatie kan ik het volgende vertellen. Naar aanleiding van binnengekomen dossiers (aanvragen om een laissez-passer) maak ik een voorselectie van de stukken die van te voren naar de ambassade dienen te worden gestuurd. De ULAD (Unit logistieke en administratieve dienstverlening) maakt er een aanbiedingsbrief bij. Bij sommige landen vindt enkel een schriftelijke presentatie plaats. Indien er een presentatie in persoon plaats gaat vinden, sturen we de stukken soms een paar dagen, soms een paar weken en soms een paar maanden van te voren op naar de buitenlandse autoriteiten. Bij de Armeense autoriteiten is de werkafpraak om 3 - 4 weken voorafgaande aan de komst van de delegatie uit Jerevan de stukken toe te zenden van personen die aan de delegatie worden voorgeleid. Los daarvan worden ook daarvoor al diezelfde stukken toegezonden aan de Armeense ambassade in Brussel.

Ik neem een presentatieset, zoals dat heet, mee naar de presentatie zelf. Dit zijn in principe dezelfde stukken als eerder zijn toegestuurd. Soms worden er nog stukken nagezonden (extra documenten ter onderbouwing van de identiteit en nationaliteit, bijvoorbeeld door de vreemdelingenpolitie nagezonden geboorteaktes, kopieën van een paspoort of ID kaart e.d.). Het was vorig jaar gebruikelijk om de

dossiers mee te nemen naar de presentatie. In die dossiers zaten de stukken (presentatieset) die wij overhandigden. We hadden dat van te voren voorbereid. We overhandigden die stukken dan in het geval de consul de eerder toegezonden stukken niet bij zich had of een uitbreiding van stukken had plaatsgevonden.

Het is verschillend of we voorafgaand aan de presentatie contact hebben met de autoriteiten. Als we voorafgaand contact hebben, zit ertussen dat moment en de daadwerkelijke presentatie een bepaalde periode, zodat ze (op de presentatie zelf) tegelijk met ons aankomen. Als de consul vanuit Brussel komt, overnacht hij hier van te voren. Soms treffen we hem dan op dat moment. De heer Hasanov komt hier regelmatig.

In de voorgaande jaren waren er twee kleuren kافت van de dossiers: oranje en paars. Nu wordt gebruik gemaakt van de kaften zoals wij u die hebben doen toekomen (wit met een rode band). De presentatieset zit duidelijk onderscheiden in het dossier (in een plastic mapje). Dit is zo bepaald in de werkinstructie van 26 oktober 2005, zodat we precies kunnen terugzien wat er was verstuurd / overhandigd aan de autoriteiten. Daarvoor gold er geen werkinstructie. Voor de onderhavige zaken geldt dat 1 zaak dus van voor de werkinstructie is.

Wij sturen de stukken niet naar de vreemdeling zelf. Onze partner is de vreemdelingendienst. De vreemdeling weet niet van de inhoud van de presentatieset.

Over de opstelling tijdens een presentatie kan ik het volgende vertellen: Begin oktober vorig jaar zaten we ongeveer in een gelijke setting zoals hier; tegenover elkaar. Daarna is men een L-opstelling gaan gebruiken.

De afstand tussen de IND-medewerkers en de buitenlandse delegatie is te groot om in elkaars dossier te kijken. De buitenlandse autoriteiten hebben geen inzage in het door mij meegebrachte dossier tijdens de presentatie. Wel wordt van te voren gecheckt of die autoriteiten over de hun toegezonden stukken beschikken. Daar vragen wij naar. De IND medewerkers zijn slechts toehoorder tijdens de presentatie.

Asielgerelateerde informatie wordt niet overgelegd. Je beperkt je tot de stukken die enkel betrekken hebben op identiteit en nationaliteit.

Over de taakverdeling tussen mij en mijn collega tijdens een presentatie kan ik het volgende vertellen. De taakverdeling is wisselend. Er moet een verslag worden gemaakt, iedere keer verdeel je dit onderling. Er is geen strakke rolverdeling.

Als de presentatie begint, haal ik de vreemdeling op. Normaliter geef ik aan dat ik van de IND ben. Ten tijde van onderhavige zaken wees ik de vreemdeling niet op specifieke dingen aangaande de presentatie. Ik heb nog niet meegemaakt dat ik niet werd toegelaten bij een presentatie.

In het algemeen wordt er verder niemand méér toegelaten. Dit is een praktijk die zo gegroeid is. De buitenlandse autoriteiten stellen aanwezigheid van advocaten niet op prijs. Wel kan ik na afloop van een presentatie een raadsman terugkoppeling aanbieden van het gesprek.

Na afloop van een presentatie is er een terugkoppeling van het besprokene door de buitenlandse autoriteiten. Dit komt in het verslag van de presentatie. Dit kan soms heel kort zijn. Bijvoorbeeld de mededeling dat de zaak in onderzoek wordt genomen of de mededeling dat iemand niet uit het land in kwestie komt. Het is geen regel om dit weer aan de vreemdeling terug te koppelen. We koppelen wel terug aan de vreemdelingendienst. Als de vreemdeling vragen stelt over de presentatie dan wordt daar wel antwoord op gegeven.

De verslagen van de presentatie gaan in principe in het eigen dossier. De vreemdeling krijgt geen inzage. De advocaat kan erom verzoeken en krijgt dan een kopie. Dat kan een kopie van een kladversie zijn of van een uitgewerkte (getypte) versie.

De zaak G.

De zaak G. kan ik me niet specifiek herinneren. Wel komen er herinneringsmomenten terug aan de hand van het dossier.

Het is niet ongebruikelijk en het is geen beletsel dat er nog een reguliere procedure loopt terwijl er wordt gepresenteerd. Het doel van de presentatie is het verkrijgen van een laissez-passer waarmee de vreemdeling op enig moment kan worden verwijderd. Het enige beletsel voor presentatie is een lopende asielaanvraag. Een lopende reguliere aanvraag is hier dus geen beletsel voor.

Het is onmogelijk dat de consul beschikte over een dik dossier met een oranje map, zoals verzoeker stelt. Ik had zelf wel een oranje map bij me.

Ik weet niet of de consul heeft gezegd dat hij zijn asielrelaas bij elkaar had gebakken, zoals verzoeker stelt. Ik heb het ook niet verstaan. Enkel in het geval van expliciete gebeurtenissen maak ik hier melding van in het verslag. Het is moeilijk te interpreteren wat er gezegd wordt. Omdat er in een vreemde taal wordt gesproken is het moeilijk om emoties te bepalen. Presentaties bij de Azerbeidjaanse delegatie verlopen altijd rustig. Er zijn geen uitschieters in emoties door mij waargenomen.

Armeense namen eindigen vaak op "ian of jan". Verzoeksters meisjesnaam is B. daaruit zou haar Armeense afkomst kunnen worden afgeleid. In zoverre kon dit uit het dossier worden opgemaakt. Bij de aanvraag om een laissez-passer proberen we onderzoekswaardige en verifieerbare gegevens over personalia mee te sturen. Bijvoorbeeld de naam en het adres. Dit komt bijvoorbeeld uit het eerste gehoor. Verder wordt het ambassadeformulier, al dan niet door de vreemdelinge ingevuld, meegezonden. Soms wil de vreemdeling dit niet invullen, dan doet de vreemdelingendienst dit. Verder de voorhanden zijnde documenten.

Op het formulier waarop de vingerafdrukken zijn opgenomen is het vakje VW aangekruist omdat deze zijn opgenomen in het kader van de Vreemdelingenwet.

Ik kan me niet herinneren dat stukken over een ziekenhuisopname bij de consul bekend waren. Die ziekenhuisdocumenten zaten wel in mijn dossier maar ze zijn niet toegezonden aan de consul.

Ik weet niets van een eerdere presentatie in Berlijn die niet zou zijn doorgegaan omdat verzoeker gehoord zou worden door een broer van de politiemann door wie verzoeker mishandeld zou zijn. Dat was voor mijn tijd. Ik kan me niet herinneren dat de consul hier een opmerking over maakte.

Ik weet niet meer de volgorde van presentatie. Het zou een gok zijn.

De consul had vaak een map voor zich met gegevens van verschillende vreemdelingen, die wij van te voren hadden opgestuurd, verschillend van afmeting. Ikzelf had van alle vreemdelingen het laissez-passer dossier bij me.

Het zijn doorgaans korte gesprekjes, de consul stelt de vragen, bijvoorbeeld over het gebied waar de mensen stellen vandaan te komen. In het verslag, onder "aantekeningen" staat bij verzoekster dat zij nog maar pas was afgewezen en nog geen contact had gehad met het IOM. In dit veld

“aantekeningen” kunnen we aantekeningen voor onszelf optekenen. Het is een vrije tekst en het verschilt per medewerker hoe dit ingevuld wordt. Het hoeft niet een opmerking te zijn van iemand maar kan ook een geheugensteuntje voor onszelf zijn. Er moet altijd expliciet gevraagd worden of iemand terug wil keren naar het land van herkomst. Dit vragen wij standaard als IND medewerker aan de betrokkenen.

De opmerking in het verslag over het “deregistreren” was een opmerking van verzoekster:

De zaak I.

Ik kan me van de zaak I. niets bijzonders herinneren. Soms presenteren we 15 tot 20 mensen op een dag.

Enkel de vrouw had een vordering ontvangen, de man niet, terwijl het de bedoeling was ze allebei te presenteren. Soms kan het zo zijn dat mensen bij de vreemdelingendienst aparte dossier(nummer)s hebben gekregen en dat daardoor de ene wel en de andere niet een vordering ontvangt.

In reactie op verzoekers stelling dat de IND medewerker zichtbaar in het asiels dossier had gebladerd kan ik het volgende melden. Vorig jaar was het gebruikelijk dat er een uitdraai van het rapport eerste gehoor in het dossier aanwezig was. Gelet op de afstand tussen de consul en de IND-ers was het niet mogelijk dat de consul iets heeft kunnen lezen uit ons eigen dossier. Ook bij de L-opstelling is de afstand te groot. Overigens kan ik ook niet zeggen of er asielgerelateerde stukken in dit geval in het dossier aanwezig waren. Als die er al in zaten, was het onmogelijk om het van die afstand te zien.

Ten aanzien van verzoekers stelling dat de consul zich minder vriendelijk zou hebben opgesteld tegen verzoeker dan bij een eerder contact in Brussel, en hij met zijn hand op hun dossier zou hebben geslagen, meld ik het volgende: de heer H. een zeer rustige man. Hij bejegt personen niet onvriendelijk. Soms maakt de consul er tijdens de presentatie melding van dat hij mensen eerder voor zich heeft gehad. Of dat in dit geval ook zo was kan ik me niet herinneren.

In dit dossier bevindt zich een presentatieset in een plastic mapje.

Het betreft een dossier van na de werkinstructie. Er zijn twee mapjes: een verstuurd setje en een afgegeven setje.

Sinds december 2005 is er een heel nieuw vingerafdruk formulier in gebruik, zonder enige vermelding van asiel of VW of iets dergelijks. Dit is een uitvloeisel van het Congo-debat.

In mijn eigen dossier zaten nog wel kopieën van vingerafdruk formulieren met “Rijsbergen” erop vermeld. Voor verzending naar de autoriteiten werd dit weggelakt.

Het formulier “Bijlage laissez-passer aanvraag” van 27 september 2005 zit enkel in mijn dossier. Het is een formulier van de politie afkomstig, en overigens in het Nederlands. Met de ambassade wordt enkel in het Frans of Engels gecommuniceerd. Zowel bij de schriftelijke presentatie alsook bij de presentaties in persoon. De reisroute van betrokkenen staat in die bijlage laissez-passer aanvraag vermeld, maar dit formulier is dus niet naar de consul gezonden. (toevoeging; en ook niet overhandigd bij de presentatie in persoon)

De meisjesnaam van verzoekster stond vermeld op het voorblad van de presentatieset. Dit omdat iemands meisjesnaam van belang kan zijn bij het herleiden van de identiteit en nationaliteit. Het kan een extra indicatie zijn.

Over de verblijfsomstandigheden in het uitzetcentrum kan ik het volgende vertellen. Het is verschillend. Er zijn twee kamers beschikbaar voor de presentaties, er zit een tussenstuk tussen dat fungeert als wachtkamer. Het is inderdaad een kleine ruimte. Maar de IND heeft hier geen invloed op. Het uitzetcentrum is hier verantwoordelijk voor. Iedereen kan uit het uitzetcentrum weggaan als hij wil. Enkel de deur tussen de wachtkamer en de presentatieruimte is afgesloten, maar er zit nog een deur in de wachtkamer en die is open.

Hetgeen in het verslag van de presentatie staat onder “aantekeningen” zijn mededelingen die de consul aan mij had gedaan.

De zaak Ke.

De zaak Ke. kan ik me enigszins herinneren, maar misschien meer als ik het teruglees of als u ernaar vraagt. Zij is op 7 oktober 2005 aan de Azerbeidjaanse autoriteiten gepresenteerd en daarna op 31 oktober 2005 aan de Armeense autoriteiten.

Het formulier waarop het vakje “asiel” in zijn geheel is weggelakt, maar waarop nog wel “Rijsbergen” staat, is een kopie van wat op 31 oktober 2005 is uitgereikt aan de consul ten tijde van de presentatie. In principe is datzelfde stuk ook voorafgaand aan de presentatie verzonden. Ik kan niet speculeren wat de Armeense autoriteiten zouden kunnen afleiden uit het aflakken van hokjes of de melding “Rijsbergen”.

In het laissez-passer dossier zitten meerdere kopieën van het vingerafdrukkenformulier; sommigen met weggelakte hokjes andere niet. Deze formulieren bevinden zich alle in ons dossier en aan de hand van het dossier is niet te achterhalen welke formulieren naar de consuls van Azerbeidzjan en Armenië zijn gestuurd gegaan.

Aangezien ik geen Armeens/Azeri kan verstaan kan ik niet zeggen of de Armeense vertegenwoordiger zich had uitgelaten over het kind van verzoekster, dat het niet het biologische kind van haar partner was, of dat hij de opmerking maakte over de afkomst van verzoekster. Hij is er ook niet in de terugkoppeling op teruggekomen. Ik heb dus geen idee hoe de Armeense autoriteiten ervan op de hoogte zouden moeten zijn dat de partner niet de biologische vader van het kind is.

In het verslag van de presentatie voor de Azerbeidjaanse autoriteiten staat een opmerking over de vader van het kind. Mogelijk is het toen bij die presentatie aan de orde geweest. Mogelijk is het door verzoekster zelf aangebracht, in verband met het vaststellen van de Nederlandse nationaliteit van het kind. Het heeft wel onze eigen aandacht gehad in verband met het vaststellen van de Nederlandse nationaliteit. Voor een Nederlands kind hoeft namelijk geen laissez-passer te worden aangevraagd. Ik kan in zijn algemeenheid aangeven dat als er kinderen zijn, er vragen komen van de delegatie, over de nationaliteit van die kinderen. Wij zullen dan daarop antwoorden, maar dingen zoals het erkennen van het kind dat zijn dingen die niet relevant zijn en die zou ik dan ook niet vertellen. Ik weet niet of mevrouw de presentaties door elkaar heeft gehaald. Voor ons was het kind ten tijde van de presentatie voor de Armeense autoriteiten niet interessant omdat wij zelf toen al wisten dat het kind de Nederlandse nationaliteit bezit en dus geen laissez-passer nodig zou hebben.

De informatie die staat beschreven onder “aantekeningen” in het verslag van de presentatie is afkomstig van de Armeense autoriteiten.

Verzoeksters stelling dat er zich een formulier met foto van haar in het dossier van de consul bevond is niet juist. In het dossier van de consul bevond zich wel een formulier met haar foto, namelijk het ambassadeformulier echter niet het formulier waarop door haar werd bedoeld.

Documenten met daarop de datum van het 1^e gehoor, nader gehoor, AMA, zaten niet in de presentatieset, het plastic mapje.

Van het gestelde knikken en knipogen met de IND medewerkers door de consul is geen sprake geweest.

De zaak T.

Bij de presentatie van de familie T. is me niet opgevallen dat verzoeker het gesprek op een MP3 speler had opgenomen. Hij had het niet van te voren gemeld en als hij dit wel had gemeld zou ik het niet toegestaan hebben. Er zijn geen richtlijnen voor dit soort kwesties.

Ik kan me de presentatie als zodanig niet herinneren, er zijn zo'n 100 presentaties die week geweest, maar ik overhandig absoluut niet mijn eigen dossiers aan de consul, zoals verzoeker stelt dat ik zou hebben gedaan.

Ik kan me een zaak herinneren waarbij iemand van de delegatie een vroegere buurman dan wel bekende was van de vreemdeling.

De meisjesnaam van mevrouw en de naam van de kinderen is waarschijnlijk aan de orde geweest omdat het gewoon personalia gegevens zijn, relevant voor de laissez-passer aanvraag. Het zijn geen asielgerelateerde gegevens.

Dat een delegatie vragen stelt over het werk van verzoeker kan ik me voorstellen; om te herleiden of iemand is wie hij stelt te zijn.

De informatie zoals genoteerd onder " aantekeningen" in het verslag van de presentatie is afkomstig van de Armeense autoriteiten.

Ik kan de taal niet verstaan dus kan niet zeggen of de consul iets heeft gevraagd of gezegd over de (asiel)status van verzoeker. Wellicht dat men iets vraagt over de verblijfsstatus van een vreemdeling. Over de buitenlandse autoriteiten kan ik nog het volgende zeggen. Naar aanleiding van het project 26.000 is gesproken met alle diplomatieke vertegenwoordigingen. Dat er veel ex-asielzoekers zijn onder gepresenteerden, is van algemene bekendheid.

Het zou kunnen dat in een presentatiegesprek een consul daar vragen over stelt.

De buitenlandse autoriteiten die hier komen zijn opgeleid en onderlegd, met eigen ideeën en meningen. Maar ik heb zelf nooit gemerkt dat dit soort dingen gevraagd werden tijdens een presentatie.

Het weglakken van hokjes om aan te kruisen op de vingerafdrukformulieren gebeurt enkel als er iets anders dan VW was aangekruist.

BIJLAGE 7

Verslag van gehoor van betrokken persoon/getuige gehouden op 31 mei 2006 in het kader van het onderzoek naar de presentatie van ex-asielzoekers,

Aanwezig:

mr. F.J.W.M. van Dooren, Substituut-ombudsman

mr. K.E. Hendriksen, onderzoeker (verslag)

Mevrouw J., medewerkster van de Unit Facilitering Terugkeer (UFT) van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), betrokken persoon/getuige

De heer N., Unithoofd UFT van de IND, aanwezig op verzoek van mevrouw J..

Voorafgaand aan het gehoor deelt de Substituut-ombudsman mevrouw J. mee dat zij als betrokken persoon/getuige de volledige waarheid dient te vertellen en dat de mogelijkheid bestaat dat zij in een later stadium nog als getuige onder ede zal worden gehoord, indien de afgelegde verklaringen daartoe aanleiding geven. Verder deelt de Substituut-ombudsman mee dat het gehoor wordt opgenomen als controlemiddel achteraf.

Mevrouw J. geeft desgevraagd aan dat de heer N. op haar eigen wens bij het gehoor aanwezig is.

De Substituut-ombudsman verzoekt mevrouw J. en de heer N. om geen mededelingen te doen over de inhoud van dit gehoor aan de nog te horen medewerker van de IND. Zij stemmen beiden hiermee in.

Mevrouw J. verklaarde - zakelijk weergegeven - het volgende.

Vanaf eind 2004 ben ik betrokken bij presentaties van Azerbeidjaanse en Armeense personen. Ik ben bij de voorbereiding betrokken, ben aanwezig bij de daadwerkelijke presentaties in persoon en ik zorg voor de afwikkeling, dus van begin tot het eind ben ik erbij betrokken.

Bij de voorbereiding worden dossiers geselecteerd, zo'n vier weken tevoren. Als eerste stap wordt de schriftelijke aanvraag voor een laissez-passer met stukken aan de buitenlandse vertegenwoordiging gezonden.

De Azerbeidjaanse consul komt uit Brussel, de Armeense delegatie komt uit Armenië naar Nederland. Als service aan de consul worden bij de presentatie nog eens de betreffende stukken, het presentatiesetje, overhandigd. Er kan eventueel een ander stuk aan worden toegevoegd, bijvoorbeeld een geboorteakte die later bij UFT is binnengekomen.

De Armeense delegatie krijgt de stukken drie weken voor dat deze naar Nederland komt.

Indertijd was er geen werkinstructie met betrekking tot presentaties.

Bij de presentaties begin oktober 2005 aan de consul van Azerbeidzjan was de opstelling in de presentatieruimte zo dat de IND-medewerkers naast de consul zaten, maar wel op ruime afstand van hem, en de betrokken vreemdeling voor de consul. Later bij de Armeense presentaties was de opstelling in een L-vorm, waarbij de IND-medewerkers op afstand aan de zijkant zaten.

Vooraf was er buiten de presentatieruimte geen contact met de vreemdeling. De vreemdeling kwam binnen, terwijl de consul en de IND-medewerker in de ruimte waren. De aanwezige personen werden

voorgesteld en er werd aangegeven dat de consul vragen zou stellen over identiteit en nationaliteit. De vreemdeling werd er toen niet expliciet op gewezen dat hij/zij niet tot antwoorden verplicht was.

Het laissez-passers dossier wordt opgebouwd met de laissez-passers aanvraag afkomstig van de vreemdelingenpolitie. Het presentatiesetje voor de consul bevat slechts stukken die betrekking hebben op de identiteit en nationaliteit van de betreffende vreemdelingen. Dit setje bestaat uit enkele pagina's, gemiddeld vier, waaronder een voorblad met persoonsgegevens. Het zit in een plastic hoesje en niet in een dossier met kaft.

Een oranje omslag werd indertijd gebruikt voor het laissez-passers dossier van UFT. De consul had geen inzage in het laissez-passers dossier. De omvang van een dossier is verschillend, soms minimaal, maar bij families met meerdere personen kan het redelijk dik zijn. De dikte van de laissez-passers dossiers is goed vergelijkbaar met de laissez-passers dossiers die u zijn toegezonden en die u voor u heeft liggen; kaft wit (met rood).

De vreemdeling krijgt geen stukken, behalve de vordering om te verschijnen.

De IND-medewerkers zijn altijd aanwezig bij de presentaties. Het is aan de buitenlandse vertegenwoordiging en niet aan de IND om te bepalen of een advocaat aanwezig kan zijn. Aanwezigheid van een advocaat bij een presentatie heb ik nooit meegemaakt. De duur van de presentatie is wisselend, vaak zo'n 10 minuten, soms langer.

Ik spreek niet de verschillende talen, namelijk Azeri, Armeens en Russisch, waarin de presentaties werden gehouden. Ik kon dan ook niet begrijpen wat er werd gezegd. Een tolk heb ik niet meegemaakt.

Meestal verlopen de presentaties rustig en zijn er geen bijzonderheden. Per dag worden ongeveer 20 presentaties gehouden. Ik heb er honderden bijgewoond.

Het verslag wordt in het daarvoor bestemde format neergelegd. Dit wordt om en om door mij of mijn collega gedaan. Er is geen vaste rolverdeling.

De vreemdeling krijgt geen inzage in het verslag. Na de presentatie vragen vreemdelingen soms hoe het verder gaat. Ik geef hier dan informatie over. Er wordt door mij geen informatie verstrekt aan de betrokken vreemdeling of er al dan niet een lp-akkoord is.

Presentatie I.

Ik heb geen specifieke herinnering van die presentatie op die dag.

Het nader gehoor (asiel) bevindt zich niet in het laissez-passers dossier. Het eerste gehoor kan wel in het laissez-passers dossier aanwezig zijn geweest. Dat dossier was bij mij. De consul heeft geen inzage hierin en kan dit vanwege de afstand in de ruimte ook niet zien. In het dossier I. was geen eerste gehoor aanwezig.

De gegevens over de familie stonden op een blad, het zgn. voorblad, een blad met personalia. In het dossier, zoals u dit ook heeft, zitten de overgelegde stukken in het plastic mapje.

Bij de stukken die zijn meegezonden met de laissez-passers aanvraag bevonden zich ook de formulieren met vingerafdrukken. Het gedeelte waar het hokje asiel stond is geheel afgeplakt. (Betrokkene toont de Substituut-ombudsman een kopie met het afgeplakte gedeelte.)

Ook de vermelding 'Rijsbergen' onder op het formulier is weggelakt.

De Substituut-ombudsman merkt op dat op sommige stukken in het laissez-passers dossier 'Rijsbergen' wel is verwijderd en op sommige stukken niet.

Mevrouw J. zegt hierop dat in verband met de afstand de heer I. dit niet heeft kunnen zien. Een kopie van het eerste gehoor is niet aan de consul gegeven.

Over de vorderingen, waarbij alleen mevrouw I. is gevorderd, kan ik niets te zeggen. De ULAD (Unit logistieke en administratieve dienstverlening) van UFT stuurt een uitnodigingsbrief aan de vreemdelingenpolitie en waarschijnlijk is daar iets fout gegaan. Het was de bedoeling dat de heer en mevrouw I. zouden worden gepresenteerd. In de brief van UFT aan de vreemdelingenpolitie was aangegeven over de duur dat de presentaties tussen 10.00 en 16.00 uur gehouden werden. Het zou goed kunnen dat hierover niets in de vordering van de vreemdelingenpolitie is opgenomen.

Er is een wachtruimte waar alle te presenteren vreemdelingen verblijven. Er worden verschillende ruimtes hiervoor gebruikt.

Ik kan me niet herinneren dat er verwarring was over de meisjesnaam van mevrouw I. Het kan zijn dat er een verschil in gegevens was tussen haar gehuwdennaam en haar meisjesnaam. De gegevens van haar meisjesnaam stonden op het voorblad en waren dus in het bezit van de consul.

Er was geen asielsdossier. Met de consul verlopen de presentaties altijd goed. Ik heb er verder geen herinnering aan dat hij met zijn hand op een dossier heeft geslagen.

Niet alle stukken van de vreemdelingenpolitie uit het laissez-passer dossier gaan naar de consul. Het stuk Bijlage laissez-passer met gegevens over o.m. reisroute, is ingevuld door vreemdelingenpolitie en bevond zich in het laissez-passer dossier. Dat stuk is niet aan de consul gestuurd of overhandigd. De in het verslag opgenomen duur van 10 minuten van de presentatie is de werkelijke duur geweest.

Presentatie Ke.

Deze presentatie vond plaats bij de Armeense delegatie in het Armeens. Hieraan heb ik enige herinnering, ook daar mevrouw eerder begin oktober 2005 gepresenteerd was bij de Azerbeidjaanse consul. Bij de voorbereiding waren er geen bijzonderheden.

Op het formulier met vingerafdrukken in het presentatiesetje staat 'Rijsbergen' nog wel vermeld. Nadat er een werkinstructie kwam, is het hele hokje 'asiel' verwijderd. In het laissez-passer dossier bevinden zich wel formulieren waarop een kruisje is weggehaald of half weggehaald. Inmiddels worden andere formulieren gebruikt, waarop dit soort informatie niet meer voorkomt.

Eind oktober 2005 is een werkinstructie gekomen die instructie geeft over de hokjes op formulieren en welke documenten worden overhandigd. De stukken aan de Armeense delegatie waren al verzonden voor het verschijnen van die werkinstructie.

Ik weet niet waarop mevrouw Ke. baseert dat er tussen de delegatie en de IND-medewerkers sprake is geweest van knikken en/of knipogen. Wij onderhouden een normaal zakelijk contact met de delegatie.

Een formulier met gegevens over haar asielaanvraag, datum eerste en tweede gehoor en AMA is niet aan de delegatie verstrekt. In de zaak van mevrouw Ke. waren er geen documenten, dus zijn er ook geen (kopieën) overhandigd. Er was alleen het voorblad door UFT opgesteld.

Wat er tussen de delegatie en mevrouw Ke. is besproken en welke uitspraken de delegatie zou hebben gedaan, kan ik niet zeggen. Ik kon dit niet verstaan door de Armeense taal.

De aantekening in het verslag van de presentatie aan de Azerbeidjaanse consul over het kind van mevrouw Ke. is waarschijnlijk gemaakt naar aanleiding van een verklaring van mevrouw zelf. De informatie over de nationaliteit en de biologische vader van het kind was bekend bij de UFT. De aantekening in het verslag van de presentatie bij de Armeense delegatie over een onjuiste naam en 'geen Azeri' berust op de verklaring in het Engels van de Armeense delegatie bij de terugkoppeling.

Presentatie T.

Bij deze presentatie was de heer K. wel en de heer B. niet aanwezig, ook al is dat anders in het verslag vermeld.

Ik wist niet dat er van de presentatie een MP3-opname was gemaakt door de heer T.

Een lopende regulier procedure staat een presentatie in persoon niet in de weg. De presentatie is bedoeld voor de vaststelling van de identiteit en nationaliteit.

Aan deze presentatie heb ik enige herinnering.

Tijdens de presentaties zijn presentatiesetjes aan de consul overhandigd. In het dossier, dat u ook in kopie hebt, kunt u zien dat het twee setjes zijn met gecombineerd vader/ dochter en moeder/zoon. De setjes zaten in plastic mapjes, zoals ook in uw dossier. De omvang van de twee setjes is niet dik.

Op het voorblad met persoonsgegevens stond de meisjesnaam van mevrouw vermeld.

Ten aanzien van de formulieren met vingerafdrukken geldt hetzelfde als ik hiervoor heb gezegd.

De vermelding vreemdelingenpolitie Nijmegen in de klachtafhandelingsbrief in plaats van vreemdelingenpolitie Heerhugowaard is een administratieve fout.

Tijdens de presentatie heb ik niet gemerkt dat dhr. T door een van de delegatieleden werd herkend. Achteraf heb ik pas begrepen dat de heer S. (delegatielid) een buurman was van dhr. T. of iemand uit zijn wijk. De aantekening over 'vroegere buurman' en 'Armeen' in het verslag van de presentatie is gemaakt naar aanleiding van de verklaring van de delegatie bij de terugkoppeling.

Wat er gezegd zou zijn door de delegatie, zoals vermeld in het verslag gemaakt van de MP3-opname, heb ik niet kunnen volgen. De Armeense delegatie heeft absoluut geen informatie over status (asiel) gekregen van UFT. Dat er gesproken is over een instituut, wist ik niet. Dat heb ik pas in het verslag van de MP3-opname gezien.

Bij de terugkoppeling van de delegatie aan de UFT-medewerkers zijn de vreemdelingen niet aanwezig. Zij zijn dan de ruimte weer uit.

De rol van de UFT-medewerkers bij de presentaties is een waarnemende en faciliterende rol.

Soms wordt door ons tijdens de presentatie desgevraagd nog aanvullende informatie aan de buitenlandse vertegenwoordiger gegeven, bijvoorbeeld wanneer de betrokken meldde dat een broer in Nederland verblijft.

Wij vertellen nooit iets over de verblijfsachtergrond aan de buitenlandse vertegenwoordigers. Wij geven alleen aan dat de betrokken vreemdelingen Nederland moeten verlaten.

De buitenlandse vertegenwoordigers zullen er in het algemeen wel van op de hoogte zijn dat er sprake kan zijn van ex-asielzoekers. Van een specifiek geval zullen zij dit van UFT nooit te horen krijgen.

BIJLAGE 8

Verslag van gehoor van betrokken persoon/getuige gehouden op 31 mei 2006 in het kader van het onderzoek naar de presentatie van ex-asielzoekers,

Aanwezig:

mr. F.J.W.M. van Dooren, Substituut-ombudsman

mr. K.E. Hendriksen, onderzoeker (verslag)

De heer R., medewerker van de Unit Facilitering Terugkeer (UFT) van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), betrokken persoon/getuige

De heer N., Unithoofd UFT van de IND, aanwezig op verzoek van de heer R..

Voorafgaand aan het gehoor deelt de Substituut-ombudsman de heer R. mee dat hij als betrokken persoon/getuige de volledige waarheid dient te vertellen en dat de mogelijkheid bestaat dat hij in een later stadium nog als getuige onder ede zal worden gehoord, indien de afgelegde verklaringen daartoe aanleiding geven. Verder deelt de Substituut-ombudsman mee dat het gehoor wordt opgenomen als controlemiddel achteraf.

De heer R. geeft desgevraagd aan dat de heer N. op zijn eigen wens bij het gehoor aanwezig is.

De Substituut-ombudsman verzoekt de heer R. en de heer N. om geen mededelingen te doen over de inhoud van dit gehoor aan de nog te horen medewerkers van de IND. Zij stemmen beiden hiermee in.

De heer R. verklaarde - zakelijk weergegeven - het volgende.

Vanaf februari 2005 ben ik werkzaam bij de UFT van de IND. Ik ben geen aanspreekpunt voor Azerbeidzjan of Armenië. Ik houd mij voornamelijk met Rusland bezig, waar ik wel aanspreekpunt voor ben. Dit betreft veelal schriftelijke presentaties hoewel sinds kort ook presentaties in persoon voorkomen. Het was voor mij de eerste keer dat ik op 6 oktober 2005 deelnam aan presentaties in persoon. Omdat het nieuw voor mij was, heb ik nog wel enige herinnering aan die dag.

De voorbereiding van een presentatie loopt via de eerste aanspreekpunten, i.c. de heer K. en mevrouw J. De aanvraag voor een laissez-passer wordt met enkele stukken aan een consulaat of ambassade gezonden. De presentatie in persoon vindt later, soms maanden later, plaats.

Bij de presentatie wordt een zgn. presentatiesetje gebruikt. Daarbij bevindt zich een blad met personalia, door mij 'voorblad' genoemd. In dit presentatiesetje zitten meestal dezelfde stukken welke aan het consulaat zijn meegezonden. De Azerbeidjaanse consul neemt zijn eigen stukken mee, de laissez-passer aanvraag met stukken. Vooraf aan de presentatie geven wij hem het presentatiesetje. Om het laissez-passer dossier zat destijds een oranje kaft. Nu is dit een wit kaft (met rood), zoals u voor u heeft (betrokkene wijst op de dossiers die de Substituut-ombudsman voor zich op tafel heeft liggen; deze dossiers zijn een kopie van de laissez-passer dossier welke de IND in dit onderzoek heeft overgelegd).

Om het presentatiesetje zat geen kaft. Het bestaat meestal uit enkele pagina's.

Het IND-(asiel)dossier wordt niet door UFT gebruikt of ingezien. Dat dossier is ook niet bij deze unit aanwezig, dat bevindt zich meestal bij een behandelende unit van de IND ingeval er nog een (reguliere) procedure loopt, of bij de unit Terugkeer aangezien het om uitgeprocedeerde mensen gaat. Het laissez-passer dossier is niet dik. Wel is er een stapel van deze dossiers tijdens de presentaties aanwezig, temeer daar er meestal zo'n 20 presentaties op een dag plaatsvinden. Die laissez-passer dossiers liggen in een hoek. Het laissez-passer dossier van de presentatie van dat moment ligt voor ons, de UFT-medewerkers, op tafel.

De consul had zijn eigen stukken voor de presentaties van die dag bij zich, veelal de laissez-passer aanvragen met toegezonden stukken; hij had dus een stapel voor zich. Tijdens de presentatie krijgt de consul het presentatiesetje overhandigd.

Het is niet mogelijk dat een exemplaar van het nader gehoor of een verklaring van ziekenhuisopname zich bevindt bij de stukken welke aan de consul zijn toegezonden. Dit wordt nooit aan de consul gestuurd. Voor UFT is het nader gehoor ook niet relevant, aangezien dit geen persoonsgegevens bevat. Wellicht zit in het interne deel van het laissez-passer dossier een exemplaar van het eerste gehoor. De consul krijgt het laissez-passer dossier echter niet van ons ter inzage.

Ik heb geen directe herinnering aan de presentatie van de heer en mevrouw G.. Wel kan ik mij voor de geest halen dat het een normale presentatie-dag was, waarop zich geen bijzondere of rare dingen voordeden. Het doet mij denken aan het horen hier vandaag in de vorm van een gesprek. Er was geen gehuil, geen zichtbare angst, soms werd er gelachen. Er waren geen felle gesprekken. De gesprekken gingen in het Azeri en Russisch.

Als de consul wist van de werkgever van dhr. G., kon hij dit weten uit de overgelegde kopie van het werkboekje. Dit stuk is als identiteitsdocument aan de consul overgelegd. Het bevindt zich ook in het presentatiesetje. Van de zijde van UFT is geen andere informatie verstrekt.

Eerst is mevr. G., daarna dhr. G. gehoord door de consul. Het is gebruikelijk dat de consul van echtparen eerst de vrouw en daarna de man interviewt.

De betreffende man en vrouw kan ik mij niet herinneren. Ik herkende hen wel in de tv-uitzending van Twee Vandaag.

Dat de consul meer stukken in zijn dossier had, is wellicht mogelijk, maar dan had hij deze niet van ons, UFT, gekregen. Soms gebruikt de consul een fotoboek van de stad Bakoe om aan de hand daarvan vragen te stellen, maar die dag niet.

Het IND c.q. Justitie-logo staat op de brief aan de consul waarmee de laissez-passer wordt aangevraagd.

De Vreemdelingenpolitie stuurt stukken ten behoeve van de laissez-passer aanvraag naar UFT. UFT bepaalt vervolgens welke stukken aan de consul worden gestuurd. De aanvraag CPA stuurt de vreemdelingenpolitie aan UFT, maar deze is niet aan de consul gestuurd. CPA staat voor Coördinatie Presentaties Ambassade en is een voorloper van UFT. Evenmin is een verklaring over een ziekenhuisopname naar de consul gestuurd. Dit stuk bevond zich in het laissez-passer dossier en was door de vreemdelingenpolitie aan ons opgestuurd.

De consul heeft echter geen inzage in het laissez-passer dossier. Door de afstand ten opzichte van hem in de presentatieruimte kan hij ook niet zien welke stukken zich in het laissez-passer dossier bevinden.

Alleen bij de terugkoppeling is er mondeling contact tussen de consul en de IND-medewerkers. Meestal gaat dat in het Engels. Ik spreek Russisch en ik sprak dat ook met de consul die dag.

Het adres uit het verleden van de familie G. kan op het 'voorblad' hebben gestaan. Hierop worden de bekende personalia met adressen, soms andere informatie, vermeld. Dit voorblad met het adres van de familie was ook bij het presentatiesetje gevoegd en het was meegestuurd met de laissez-passer aanvraag, samen met een kopie van het werkboekje. Uit dit werkboekje blijkt dat dhr. G. in Azerbeidzjan bij Defensie werkzaam is geweest.

Aangezien het gesprek tussen de familie G. en de consul in het Azeri plaatsvond, heb ik niet kunnen verstaan wat er werd gezegd. Eerst uit de brief van de advocaat heb ik begrepen dat de consul in het gesprek gemeld had dat hij wist van mishandeling van de heer G. door een broer van de consul in Berlijn.

Het is mij niet bekend of tussen de consulaten in Brussel en Berlijn informatie wordt uitgewisseld over presentaties en/of personen, zoals i.c. de familie G. Er was in ieder geval geen resultaat of andere informatie uit Berlijn bij de UFT binnen gekomen over een eerder laissez-passer aanvraag (in 2003).

Bij geen de presentaties die dag is een advocaat aanwezig geweest, ook niet bij de zaak van deze familie. Op de vraag of dit een algemene lijn is kan ik niet ingaan. Ik kan mij niet exact herinneren hoe dit gezegd is, maar voorgaande is in ieder geval wat ik bedoeld heb te zeggen.

Het verslag wordt opgemaakt aan de hand van een format dat standaard is. De vreemdelingen krijgen geen inzage in het verslag. Indien er bijzonderheden zijn, wordt dit bij 'Aantekeningen' vermeld. Die dag deden zich geen bijzonderheden of bijzondere situaties voor.

Het verslag van de presentaties heb ik gemaakt. Het verslag van de presentatie van mevr. G is vollediger ingevuld, dan het verslag van dhr. G. In het verslag van mevr. G. staat vermeld dat de familie geen contact heeft gehad met IOM over terugkeer. In het verslag staat dat de familie geen contact heeft gehad met IOM. Mocht ik tijdens de hoorzitting gezegd hebben dat er wél contact is geweest dan heb ik mij vergist. Deze informatie heeft de heer K., of heb ik gevraagd aan de fam. G. De aantekening in het verslag over 'niet laten deregistreren', dat zij zich niet hadden laten uitschrijven, is informatie afkomstig van betrokkene, door de consul aan de medewerker teruggekoppeld. Ik kan mij niet exact herinneren hoe dit gezegd is, maar voorgaande is in ieder geval wat ik bedoeld heb te zeggen. en betreft de door hem opgegeven reden voor nader onderzoek in Azerbeidzjan.

Bij de laissez-passer aanvraag is ook het formulier met vingerafdrukken overgelegd. Er stond geen kruisje in het hokje asiel op. Dit is na te gaan in het laissez-passer dossier zoals u dat heeft. De voorzitter constateert aan de hand van het dossier dat het formulier met vingerafdrukken met de laissez-passer aanvraag is meegezonden en dat er geen kruisje in het hokje asiel staat, wel in het hokje Vreemdelingenwet.

Het is standaard bij de IND om de meisjesnaam van vrouwen te vermelden. De meisjesnaam van mevr. G. stond ook op het 'voorblad'.

Indertijd was er geen 'flyer' met informatie over de presentatie. De betrokken vreemdeling kwam binnen. De heer K., of ik, gaf meestal een korte mondelinge uitleg dat de presentatie de identiteit en nationaliteit betreft en dat de betrokken vreemdelingen niet tot antwoorden verplicht zijn. Dit is nu in de 'flyer' opgenomen.

BIJLAGE 9

Verslag bezoek F.van Dooren en P. van Dorst aan de consul van Azerbeidzjan, de heer E. Hasanov, d.d. 14 november 2006 te Brussel.

Op 14 november 2006 brachten F. van Dooren en P. van Dorst een bezoek aan de consul van Azerbeidzjan te Brussel om naar zijn ervaringen te vragen met de presentaties van mogelijke Azerbeidjaanse onderdanen.

Bij aanvang van het gesprek geeft de consul uitdrukkelijk aan graag zijn medewerking te verlenen aan het onderzoek van de Nationale ombudsman. Ook Azerbeidzjan heeft een Nationale ombudsman en hij onderschrijft het belang van dit instituut.

Bij de consul worden aanvragen ingediend door vreemdelingen zelf of door de IND voor de verkrijging van vervangende reisdocumenten zodat vreemdelingen terug kunnen keren naar het land van herkomst. Deze reisdocumenten worden alleen verstrekt indien vast is gesteld dat de vreemdeling een staatsburger van Azerbeidzjan is. Probleem is dat de meeste vreemdelingen niet (meer) in het bezit zijn van onvervalste en originele documenten waarmee zij hun staatsburgerschap aan kunnen tonen. De consul geeft aan dat vaak valse documenten of kopieën van documenten worden overgelegd. Om toch vast te kunnen stellen of de betrokkene de Azerbeidjaanse nationaliteit bezit is een presentatie in persoon vaak noodzakelijk. Omdat de ambassade hier niet voor is uitgerust geeft de consul er de voorkeur aan voor presentaties naar Nederland af te reizen. Hij doet dit gemiddeld 1 maal per maand. De presentaties vinden plaats in het uitzetcentrum Zestienhoven (1 maal is dit gebeurd op Schiphol). Hij is tevreden over de accommodatie in Zestienhoven. Sinds 2005 heeft hij ongeveer vijfhonderd personen gesproken in het kader van een presentatie. In 80% van de gevallen heeft de consul vastgesteld dat betrokkenen niet afkomstig waren uit Azerbeidzjan. De consul merkt hierbij op dat hij vaak na vijf tot tien minuten kan zeggen of betrokkene daadwerkelijk afkomstig is uit Azerbeidzjan. Indien betrokkene de taal niet spreekt en /of geen enkele informatie kan geven over de streek waar hij/zij stelt te hebben gewoond zegt dit genoeg. Vaak gaat het dan om het Armeense staatsburgers en niet om, zoals wordt gesteld door de betrokkene, om Azerbeidjaanse burgers van etnisch Armeense afkomst.

De consul heeft de volgende gegevens van betrokkene nodig: - volledige voor en achternaam van betrokkene en zijn /haar ouders, geboortedatum en plaats en de woonplaats waar men het laatst geregistreerd is. Indien de IND deze informatie met daarbij originele documenten naar de ambassade stuurt is een presentatie in persoon niet nodig maar kan de aanvraag om vervangende reisdocumenten schriftelijk worden afgehandeld. In de meeste gevallen (80 %) kloppen de gegevens echter niet of zijn er geen originele documenten aanwezig. In die gevallen is een presentatie in persoon noodzakelijk.

Bij de consul bestaat geen enkel bezwaar tegen de aanwezigheid van de IND bij de presentaties. Ook een advocaat is welkom de presnatie bij te wonen. Deze aanwezigheid kan voor de IND heel nuttig zijn indien blijkt dat betrokkene niet afkomstig is uit Azerbeidzjan. Dit kan voor de IND reden zijn om betrokkene te presenteren aan de Armeense vertegenwoordiging. De consul heeft geen behoefte aan het overleggen door de IND van vingerafdrukken. In Azerbeidzjan is geen systeem voorhanden waarbij ze hiermee hun voordeel kunnen doen.

De consul geeft nadrukkelijk aan geen belangstelling te hebben voor de reden van verblijf in Nederland van de aan hem gepresenteerden. Het is bekend dat mensen het land verlaten hebben vanwege het gewapend conflict met Armenië en de daardoor ontstane moeilijke economische situatie. In Azerbeidzjan verblijven momenteel 1 miljoen vluchtelingen op een bevolking van 8 miljoen inwoners. Hij begrijpt deze redenen heel goed waarbij ook nog meespeelt dat vaak veel geld is betaald aan criminele organisaties om het land te kunnen verlaten.

Vaak willen betrokkenen niet terugkeren maar doen alsof ze meewerken aan terugkeer. Dit is noodzakelijk om mogelijk later in aanmerking te komen voor een verblijfsvergunning in Nederland. De consul ontvangt vele brieven, hij laat een flinke stapel brieven zien, waarin gevraagd wordt om reisdocumenten. Vaak bevatten deze, aangetekende, brieven geen enkele informatie of soms alleen een leeg vel.

Bij de aanvang van de presentatie geeft de IND hierover een korte uitleg aan betrokkene. Sinds 2006 wordt hierbij ook gebruik gemaakt van een brochure. Na de uitleg introduceert de IND de consul bij betrokkene. In de meeste gevallen maken de betrokkenen geen angstige of nerveuze indruk. Is dit wel het geval dan kan dit komen omdat ze niet de juiste informatie hebben verstrekt. Soms geven iemand aan ziek te zijn en zich daardoor niets meer te herinneren.

De consul begrijpt heel goed in welke moeilijke positie men zich bevindt en probeert mensen op hun gemak te stellen door vriendelijk en beleefd te zijn en zo nodig uit te leggen dat ze niet meteen naar Azerbeidzjan worden meegenomen. De Azerbeidjaanse overheid heeft hem nooit gevraagd uit te zoeken of betrokkene een vluchtachtergrond heeft. Het is 1 maal voorgekomen dat zijn overheid heeft gevraagd om nader onderzoek naar de achtergrond van een persoon maar dit betrof een iemand met ernstige criminele antecedenten.

De consul heeft alleen contact met UFT-medewerkers en heeft geen contact op IND-directie niveau. Met de IND is afgesproken dat zijn reis en verblijfskosten worden vergoed en dat hij de gangbare dagvergoeding ontvangt.

Tot slot laat de consul de cijfers zien van de resultaten van de afgenomen presentaties:

Aantal presentaties	2005	2006	totaal
In persoon	397	232	629
Schriftelijk	332	393	725

Resultaat	2005	2006
Toezegging laissez-passers	50	26
Weigering laissez-passers	274	230
Nog in onderzoek	67	280

De consul benadrukte dat hij te allen tijde bereid is informatie te verstrekken over presentaties en dat we welkom waren een presentatie bij te wonen.

